

**QORTI ĊIVILI
PRIM'AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
ROBERT G. MANGION**

SEDUTA TAT-30 TA' ĠUNJU 2021

Kawża nru. 7

Rikors Ġuramentat nru. 275/2020 RGM

**Alfred Spiteri
Vs
Karen Camilleri**

Il-Qorti,

Dan huwa provvediment dwar talba tal-konvenuta sabiex tiġġustifika l-kontumacċja tagħha.

Rat illi fit-30 ta' Ġunju 2020, il-jum li fih kien jagħlaq it-terminu għall-preżentata tar-risposta ġuramentata, il-konvenuta, minflok ma ppreżentat ir-risposta ġuramentata tagħha, ippreżentat rikors li permezz tiegħu, wara li ppremettiet illi fuq talba tal-attur kien inħareġ mandat ta' sekwestru kawtelatorju kontra tagħha li permezz tiegħu giet fl-impossibilita' li tirrispondi l-kawża u tintavola kontro talba "u dana peress li ma ghandiex mezzi likwidi sabiex thallas l-ispejjez tar-risposta u sabiex tintavola ukoll il-kontro talba /.....", talbet li wara li l-Qorti tiddeċiedi r-rikors għall-hruġ tal-kontro-mandat, takkorda lill-konvenuta "terminu ulterjuri sabiex hija tintavola r-risposta tagħha għar-rikors ġuramentat....."

Rat ir-risposta tal-attur għar-rikors imsemmi preżentata fl-20 ta' Lulju 2020 li permezz tagħha, għar-raġunijiet hemm mogħtija, qed jopponi għar-rikors.

Semgħat ix-xhieda tal-partijiet kif ukoll tal-provi minnhom mressqa referibbli għall-mertu tar-rikors de quo.

Rat l-atti kollha.

Rat li r-rikors tħalla għallum għad-deċiżzjoni.

Ikkonsidrat;

Mill-atti jirriżulta illi l-konvenuta giet notifikata personalment bir-rikors promotur u bl-avviż tas-smiġħ fid-9 ta' Ġunju 2020. It-terminu għall-preżentata tar-risposta gumentata kien jiskadi fit-30 ta' Ġunju 2020.

Ġara illi f'Mejju 2020 Alfred Spiteri ottjena l-ħruġ ta' mandat ta' sekwestru kawtelatorju kontra Karen Camilleri għas-somma ta' €80,000 dwar pretensjoni għad-danni li huwa għandu kontra Karen Camilleri u li dwarha intavola l-kawża odjerna.

Il-konvenuta issostni illi b'riżultat tas-sekwestru kawtelatorju imsemmi ġew iffriżati l-flus likwidi kollha li kellha u li għalhekk kienet fl-impossibilita' li tħallas l-ispejjeż relatati mal-preżentata tar-risposta gumentata. Tissottometti illi kien għalhekk li minflok ma ppreżentat ir-risposta gumentata hija ppreżentat ir-rikors li qieghed jiġi hawn deċiż fejn qed titlob illi l-Qorti tawtorizzaha tippreżenta r-risposta gumentata tagħha wara li jiġi revokat il-mandat ta' sekwestru fi proċeduri oħra li hija ntavolat appożitament.

Provi.

Il-konvenuta rikorrenti Karen Camilleri xhedet f'żewġ okkazzjoni f'tentativ sabiex tiġġustifika l-kontumaċja tagħha.

Fis-seduta tas-6 ta' Ottubru 2020 xhedet illi hija ma kelliex biex tħallas sabiex tirrispondi għall-kawża għaliex l-attur kien ottjena l-ħruġ ta' mandat ta' sekwestru kawtelatorju għas-somma ta' €80,000. Tgħid li marret il-bank sabiex tieħu self sabiex tkun tista' tħallas l-ispejjeż relatati mal-preżentata tar-risposta gumentata iżda l-bank ma laqax it-talba tagħha. Xhedet illi b'effett tas-sekwestru spiċċat bid-dejn ma' diversi persuni fosthom il-kontijiet tad-dawl u l-ilma għaliex xhedet li għandha "sitt arloġġi" tad-dawl u l-ilma u li minn Mejju 2020 sa meta xhedet f'Ottubru 2020 il-kontijiet tad-dawl u l-ilma telawlha fuq disa' mitt ewro (€900); għandha l-kontijiet tal-perit li baqgħu ma tħallsux u "għandi hafna kontijiet li ma nistax inhallashom" xhedet.

Fl-istess hin xhedet illi ma taħdimx u li l-partner tagħha jaħdem fil-kostruzzjoni, iżda li daqqa jaħdem u daqqa ma jaħdimx.

In kontro-eżami xhedet illi hija kienet tagħmel xogħol ta' parrukkiera iżda qatt ma żżomm flus bħala ħlas. Aktar tard xhedet li lil tal-familja ma kenitx iżżommilhom flus iżda lil haddieħor kienet iżżomlu.

Xhedet li għandha diversi garaxxijiet li iżda fil-jum li kienet qed tixhed l-ebda wiehed minnhom ma kien mikri. Mistoqsija dwar "JC tal-Karozzi" jekk għandux x'jaqsam mal-proprjeta' tagħha hija rrispondiet hekk: "Ehe jdahhal il-karozzi gol-garaxx tieghi imma qatt ma zammejtlu flus." Xhedet illi kien ilu sena jpoggi l-karozzi tiegħu fil-garaxx tagħha iżda ma tithallas xejn.

Wara li giet mistoqsija kif ġej: "Ħa nissiggerilek li jhallsek elf Ewro fix-xahar. Iva jew le?", ir-risposta tagħha kienet: "Bi pjacir zammejtu u għandi karozzi izjed li zammejt bi pjaciri." Mistoqsija jekk qattx taha elf ewro fix-xahar irrispondiet "Le bi pjacir". Fuq domanda oħra "Qatt ma tak?", risposta "Le".

Xhedet illi sabiex għamlet ir-rikors li qed jiġi bil-preżenti deċiż żewġha taha €400.00 filwaqt li binha taha €300.00. Tgħid li bihom ħallset lill-avukat sabiex għamlet ir-rikors ħalli tingħata aktar żmien sabiex tippreżenta r-risposta ġuramentata.

Ikkonsidrat;

Mix-xhieda tal-konvenuta tas-6 ta' Ottubru 2021 jirrizulta illi fiż-żmien meta kien għadu għaddej it-terminu għall-preżentata tar-risposta ġuramentata il-konvenuta, ex admissis, kellha f'idejha fi flus kontanti ċ-ċifra ta' €700.00.

Id-dritt reġistru sabiex tiġi intavolata r-risposta ġuramentata ma kienx jeċċedi s-somma ta' €500.00.

Huwa evidenti illi dak sottomess mill-konvenuta rikorrenti fir-rikors tagħha tat-30 ta' Ġunju 2020 m'għandux mill-verita. Fuq din il-konsiderazzjoni biss il-Qorti tqis illi l-konvenuta ma urietx li kellha raġuni valida sabiex ma tippreżentax ir-risposta ġuramentata tagħha fil-hin.

Ikkonsidrat;

Iżda l-posizzjoni tal-konvenuta fir-rigward tkompli taggrava meta fl-udjenza sussegwenti tal-21 ta' Jannar 2021 talbet li terġa titla tixhed u stqarret illi fl-udjenza preċedenti ma kenitx qalet il-verita' dwar kirja ta' garaxx. Xhedet illi kuntrarju għal dak li xhedet fis-6 ta' Ottubru 2020 hija fil-verita' kienet tikri garaxx lil ċertu John Camilleri bil-kera ta' elf ewro (€1,000) fix-xahar. Qalet pero' li meta irċeviet is-

sekwestru u irċeva s-sekwestru dan John Camilleri, hija talbitu sabiex jiġi terminat il-kuntratt ta' kera u johroġ il-vetturi mill-garaxx tagħha.

Pero' anke hawn ma qalitx il-verita. Għaliex ftit minuti warajha tela' jixhed John Cutajar u ddikjara illi l-vetturi tiegħu għadhom fil-garaxx li hu jikri mingħand il-konvenuta u li kemm ilu li irċeva s-sekwestru ma baqax jgħaddilha l-kera filwaqt li ddikjara li l-kera qed iżommha hu u mhux jiddepożitaha l-Qorti.

Jekk fl-aħjar ipotezi għall-konvenuta kellha l-Qorti temmen il-verżjoni li ta John Cutajar, ifisser illi xahrejn biss qabel gie intavolat is-sekwestru li minnu qed tillamenta l-konvenuta, hija kienet irċeviet mingħand John Cutajr is-somma ta' tlett elef ewro (€3,000) peress li l-kera kienet tithallas kull tlett xhur bil-quddiem. Madud mas-somma ta' €700.00 li hija ddikjarat li rċeviet mingħand membri tal-familja jfisser illi fiż-żmien li kien għaddej it-terminu għall-prezentata tar-risposta ġuramentata hija kellha fondi likwidi f'idejha sabiex tkun tista' tikkontesta l-kawża.

Ikkunsidrat;

Artikolu 158 (10) Kap. 12 - Ġustifikazzjoni tal-Kontumaċja.

Sabiex il-Qorti tilqa' talba għal ġustifikazzjoni tal-kontumaċja trid tkun sodisfatta li r-raġuni mogħtija hija wahda tajba ai termini tal-**Artikolu 158 (10) tal-Kapitolu 12** li jipprovdi li "Jekk il-konvenut jonqos li jipprezenta r-risposta ġuramentata msemmija f'dan l-artikolu, il-qorti tiddeciedi l-kawża bħallikieku l-konvenut baqa' kontumaċi kemm-il darba ma jippruvax għas-sodisfazzjon tal-qorti raġuni tajba li għaliha naqas li jipprezenta r-risposta ġuramentata fiż-żmien li jmiss."

In tema legali ssir referenza għad-deċiżjoni mogħtija mill-Qorti ta' l-Appell (sede Superjuri) fl-ismijiet **Vittoria Cassar vs. Carmelo Vassallo** deċiża mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fid-29 ta' Mejju 1937 (Vol XXIX.i.1581) mill-Imħallef William Harding fejn fiha ġew elenkati l-principji li ġejjin:

1. "Il-kontumaċja ma tistax tigi ritenuta ġustifikata jekk kienet volontarja;
2. Lanqas tista' tigi ġustifikata jekk kienet almenu kolpuza;
3. Biex ikun hemm lok għall-ġustifikazzjoni hemm bżonn li tigi pruvata kawza gusta;

4. Din il-kawza gusta ghandha tkun tikkonsisti f'impediment legittimu;
5. L-impediment, biex ikun legittimu, ghandu jkun indipendenti mill-volonta` tal-kontumaci;
6. L-izball mhux impediment legittimu jekk ma jkunx zball invincibbli, ghaliex jekk ikun vincibbli, allura jigi ekwiparat ghall-kolpa;
7. Dan l-impediment legittimu jista' jkun, kif intqal, "*una necessita` impellente di chiamata ad altri doveri imprescindibili*";
8. L-impossibilita` li wiehed jidher ghas-subizzjoni jew almenu d-diffikulta` gravi, biex tista' tikkostitwixxi impediment legittimu ghandha tkun fizika, u accezzjonalment biss tista' tkun morali.

Dawn l-istess principji gew riaffermati f'diversi decizjonijiet ta' dawn il-Qrati fosthom **Paul Grixti vs Direttur tax-Xogholijiet Pubblici**, deciza mill-Qorti ta' l-Appell Civili fit-12 ta' Dicembru 1975, u **Margaret Bugeja et vs Alfred Ellul** deciza mill-Qorti ta' l-Appell (Sede Inferjuri) fit-13 ta' Jannar, 1999.

Fil-kawza fl-ismijiet **Noel Calleja et vs. Middlesea Valletta Life Assurance Co. Limited** (App Civ 126/2003) deciza mill-Qorti tal-Appell (sede Superjuri) fit-28 ta' Jannar 2005, gie dikjarat li:

“L-istitut tal-kontumacija minn dejjem kien suggett ta' kontroversja. Dan hu hekk minhabba l-fatt li l-effetti tieghu - ta' natura punittiva - huma odjuzi. L-istitut tal-kontumacija huwa msejjes fuq il-presuppost li l-imharrek, bin-nuqqas tieghu li jwiegeb ghax-xilja u t-talba tal-parti attrici, ikun wera dispett lejn is-sejha tal-Qorti biex jidher quddiemha, liema dispett il-ligi thares lejh bhala ghemil li jsithoqqlu piena - dik li ma jkunx jista' jindahal fit-tressiq ta' provi billi dan jammonta ghal forma ta' dizordni socjali. Dik il-prezenza tal-imharrek - fatt fih innifsu pozittiv-hija invece mehtiega bhala parti mill-indagini li tkun trid issir mill-Qorti biex tistabilixxi jekk kienx hemm tassew “kawza gusta” jew le. Dan hu hekk ghar-

raguni li l-gustifikazzjoni ghandha tibqa' titqies bhala eccezzjoni ghar-regola li l-imharrek hu tenut li jwiegeb bil-miktub b'nota fiz-zmien stipulat fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, u bhala tali l-eccezzjoni m'ghandha qatt tipprevali u tissupera dik li hija r-regola.”

Din il-Qorti tagħraf li l-liġi tipprovdi għall-prospett ta' ġustifikazzjoni tal-kontumacja permezz tas-sub-artikolu (10) tal-Artikolu 158 tal-Kapitolu 12, fejn il-Qorti għandha obbligu li tara jekk il-konvenut kontumaci li jitlob biex jithalla jikkontesta t-talbiet attrici għandux ragunijiet validi u ġusti sabiex jiġġustifika l-kontumacja tiegħu. F'dan ir-rigward din il-Qorti tagħmel referenza għall-kawża fl-ismijiet **Av. Dr. Tonio Fenech nomine vs. Interdrive Limited et** (Rik. Ġur. Nru 391/2014JZM) deciza minn din il-Qorti diversament preseduta fit-30 ta' Novembru 2015:

“L-istitut tal-kontumacja huwa mibni fuq il-presuppost li l-imharrek, bin-nuqqas tiegħu li jwiegeb għall-pretensjonijiet u għat-talbiet tal-attur, ikun wera dispett lejn is-sejha tal-Qorti biex jidher quddiemha, liema dispett il-ligi thares lejha bhala att li jisthoqqlu piena u cioe` dik li ma jkunx jista` jressaq provi (ara : App. Kumm. - 21.5.1993 – “**Vella pro et noe vs Vella**” (Kollez. Vol. LXXVII.ii.170). Min-naha l-ohra, minhabba l-effett irriversibbli li l-kontumacja ggib magħha, il-Qrati tagħna hadu l-linja illi r-rigorosita` tal-procedura għandha tigi applikata u mfissra b`mod restrittiv fis-sens li fejn il-Qorti tkun sodisfatta li ma kien hemm l-ebda nuqqas volut min-naha tal-persuna mharrka li jista` jammonta għal htija, m`ghandu jkun hemm l-ebda diffikulta` li l-kontumacja titqies gustifikata (ara : P.A. - 4.7.1991 – “**Vella pro et noe vs Ellul**” (Kollez. Vol. LXXV.iii.729).”

It-termini stipulati mill-ligi huma ta' ordni pubbliku. Il-Qorti tal-Appell fis-sentenza tagħha tal-11 ta' Marzu 2016 fl-ismijiet **Samchrome FZE vs. Danko Koncar et** (App. Ċiv. Nru. 842/2014), għamlet referenza għall-kawża **Kenneth Abela vs. Aplan Limited et** deciza mill-Qorti tal-Appell (sede Inferjuri) fis-6 ta' Frar 2008 fejn gie rapportat:

“*Trattandosi* ta' norma legali, l-osservanza tat-terminu fiha prefiss kellu jigi mhares *ad unguem*, in raguni ta' l-element dekadenzjali insit. Dan anke għaliex kif sewwa jinsab ritenut “l-osservanza tat-termini stabbiliti fil-Kodici ta’

Organizzazzjoni u Procedura Civili u f'ligijiet ohra specjali li jirregolaw il-kondotta tal-proceduri quddiem il-Qrati u quddiem it-Tribunali huma ta' ordni pubbliku u ma jistghux jigu bl-ebda mod injorati u lanqas bil-kunsens tal-partijiet rinunzjati jew mibdula" ("**Giuseppi Caruana -vs- Charles Psaila**", **Appell mill-Bord li Jirregola l-Kera, 21 ta' Marzu 1997**);

Jikkonsegwi mill-espressjoni ta' fehma fis-silta mis-sentenza appena citata illi t-terminu procedurali la jista' jigi sanat b'xi adezzjoni tal-kontro-parti fil-proceduri u lanqas prorogat; sospiz jew interrott. Kif gie minn din il-Qorti sa recentement hafna osservat, "in-natura inderogabbli tat-termini processwali ggib b' konsegwenza illi dwarhom ma jistghux jigu applikati provvedimenti sanatorji jew ta' rimessjoni ankorke d-dekors inutili tagghom ma jkunu imputabbli lill-parti interessata. Dan ghal motiv illi dik l-improrogabilita hi hekk necessarja ghal raguni ta' certezza u, wkoll, ta' uniformita". ("**Salina Wharf Marketing Limited -vs- Malta Tourism Authority**", **Appell mill-Bord ta' l-Appelli dwar it-Turizmu, 12 ta' Dicembru 2007**)."

Ikkonsidrat;

Kif gie ritenut fil-ġurisprudenza hawn fuq citata jehtieg li tigi murija kawza ġusta għalfejn ma gietx ipprezentata risposta ġuramentata fit-terminu impost mil-liġi. Mill-provi mressqa u mix-xhieda tal-istess konvenuta u tax-xhud minnha prodott jirriżulta mingħajr ebda ombra ta' dubju illi mhux minnu li l-konvenuta kienet fl-impossibilita' li tippreżenta r-risposta ġuramentata tagħha fit-terminu legali. Jirriżulta ex admissis illi fl-ewwel okkażzjoni li xhedet dwar ir-rikors in dizamina hija ma qalitx il-verita'. Irriżulta li l-konvenuta għandha diversi proprjetajiet bl-iskop li dawn jinkrew tant li xhedet li l-kontijiet tad-dawl u ilma jiggeneraw spejjeż konsiderevoli.

Fil-fehma tal-Qorti mhux minnu li l-konvenuta ma kelliex fondi likwidi sabiex tippreżenta r-risposta ġuramentata sabiex tikkontesta t-talbiet attriċi. Peress li din kienet l-unika raġuni minnha miġjuba b'tentativ sabiex tiġġustifika l-kontumacċja tagħha, il-Qorti tikkonkludi illi ma jirriżultawx l-estremi għall-ġustifikazzjoni tal-kontumacċja tal-konvenuta.

Decide.

Għal dawn il-motivi l-Qorti tiċċad ir-rikors tal-konvenuta tat-30 ta' Ġunju 2020 u tiddikjara lill-konvenuta kontumaci.

Bl-ispejjeż ta' dan l-episodju kontra l-konvenuta.

Onor. Robert G. Mangion

Imhalef

30 ta' Ġunju 2021

Lydia Ellul

Deputat Registratur